

**ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**2008 METŲ VEIKLOS
ATASKAITA**

**Šiauliai
2009 m.**

TURINYS

Savivaldybių išorės audito reikšmė ir pokyčiai.....	3
1. Valstybės tarnybos ir viešojo administravimo funkcijų įgyvendinimas Šiaulių miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyboje	4
1.1. Personalo valdymas ir finansai.....	4
1.2. Veiklos planavimas ir organizavimas	6
1.3. Atskaitomybė ir bendradarbiavimas	7
2. Pagrindiniai audito (kontrolės) vykdymo etapai	8
2.1. Baigtų finansinių auditų rezultatai.....	10
2.2. Išvados dėl Savivaldybės ataskaitų ir paskolų.....	14
2.3. Naujai pradėtų auditų metu nustatyti dalykai	16
2.4. Veiklos auditai	19
2.5. Kiti auditai ir patikrinimai	21
3. Rekomendacijų ir pasiūlymų įgyvendinimas bei problemos.....	29
1 priedas.....	34

SAVIVALDYBIŲ IŠORĖS AUDITO REIKŠMĖ IR POKYČIAI

Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintoje Viešojo administravimo plėtros strategijoje vienas prioritetinių tikslų yra viešojo administravimo sistemos tobulinimas, taip pat ir savivaldybių institucijų veiklos bei finansinio savarankiškumo didinimas ir viešųjų finansų audito reikšmės stiprinimas. Paskutiniu metu šiuos dalykus akcentuoja ir Europos Sąjungos komisija savo priimamuose dokumentuose. 2006–2010 metų valstybinio audito strategija, kurioje numatyta valstybinio audito strateginiai tikslai ir vertybės bei numatytų priemonių įgyvendinimo kryptys valstybės bei savivaldybių institucijose, kaip tik ir skirta šiems tikslams įgyvendinti. Tai lemia, kad ir toliau labai svarbiais tikslais lieka mūsų institucijos ir atliekamų auditų savarankiškumo stiprinimo, bendradarbiavimo su kitomis Lietuvos ir užsienio šalių, visų pirma Europos Sąjungos valstybių audito institucijomis, audito kokybės gerinimo, personalo atrankos, motyvavimo bei kvalifikacijos tobulinimo ir kitos veiklos kryptys.

Lietuvos Respublikos Seimo 2008 m. rugsėjo 15 d. priimtame Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatyme Savivaldybės kontrolieriaus tarnybos pavadinimas buvo pakeistas Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) ir išplėsta šios Tarnybos kompetencija ir funkcijos, nurodant prievoles audituoti ne tik biudžetą, bet ir kitus piniginius išteklius, Tarnybos valstybės tarnautojams numatant atsakomybę už nepagrįstos ir neteisingos išvados pateikimą ir kt. Šiuo įstatymu buvo įtvirtintas ir didesnis Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nepriklausomumas ir svarba, pvz.:

- Kontrolės komitetas įpareigotas įvertinti Savivaldybės kontrolieriaus (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos) ateinančių metų veiklos planui vykdyti reikalingus asignavimus ir išvadą dėl jų teikti Savivaldybės tarybai.
- Tarnybai leista pasirinkti, ar finansinį ir ūkinį-materialinį aptarnavimą, neviršijant Tarnybai patvirtintos sąmatos, vykdyti savarankiškai, ar per Savivaldybės administraciją.
- Audito ataskaitos ir išvados turi būti skelbiamos Savivaldybės interneto tinklalapyje, o jei įmanoma, ir per kitas visuomenės informavimo priemones.
- Nurodyta teikti informaciją Vyriausybės atstovui apie Savivaldybės kontrolieriaus teiktas išvadas ir rekomendacijas ir kt.

Žvelgiant į artimiausią ateitį ir įvertinus išorės auditui kylančius iššūkius darosi aišku, kad keli artimiausi metai iš Savivaldybės kontrolės ir audito institucijos pareikalaus labai intensyvaus, kompetentingo ir atsakingo darbo. Nuo 2010 metų bus įgyvendinta viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformos koncepcija, siekiant, kad audituojamos

biudžetinės įstaigos reformuotų savo apskaitos sistemą ir pereitų nuo apskaitos tvarkymo modifikuotu pinigų principu prie pažangesnio apskaitos tvarkymo būdo – kaupimo principo. Žinant, su kokiomis problemomis susidurs įstaigos, jau dabar darosi aišku, kad Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai teks didelė atsakomybė audituojant šią sritį.

Kartu turime sulaukti ir didesnio atsako iš audituotų subjektų dėl mūsų teiktų išvadų ir rekomendacijų įvykdymo. Ypač norime dar kartą atkreipti dėmesį į mūsų teiktus siūlymus dėl savivaldybės biudžeto ir kitų piniginių išteklių panaudojimo taupumo ir efektyvumo priemonių spartesnio įgyvendinimo ir padėkoti tiems Savivaldybės specialistams, politikams ir įstaigų vadovams, kurie supranta ir aktyviai skatina šio sudėtingo laikmečio iškeltų reikalavimų realizavimą.

1. VALSTYBĖS TARNYBOS IR VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMAS ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOJE

1.1. PERSONALO VALDYMAS IR FINANSAI

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyboje 2008 metų pradžioje dirbo 11 darbuotojų, 10 iš jų – valstybės tarnautojai. Metų gale tarnybinio kaitumo būdu Tarnybą paliko vienas valstybės tarnautojas.

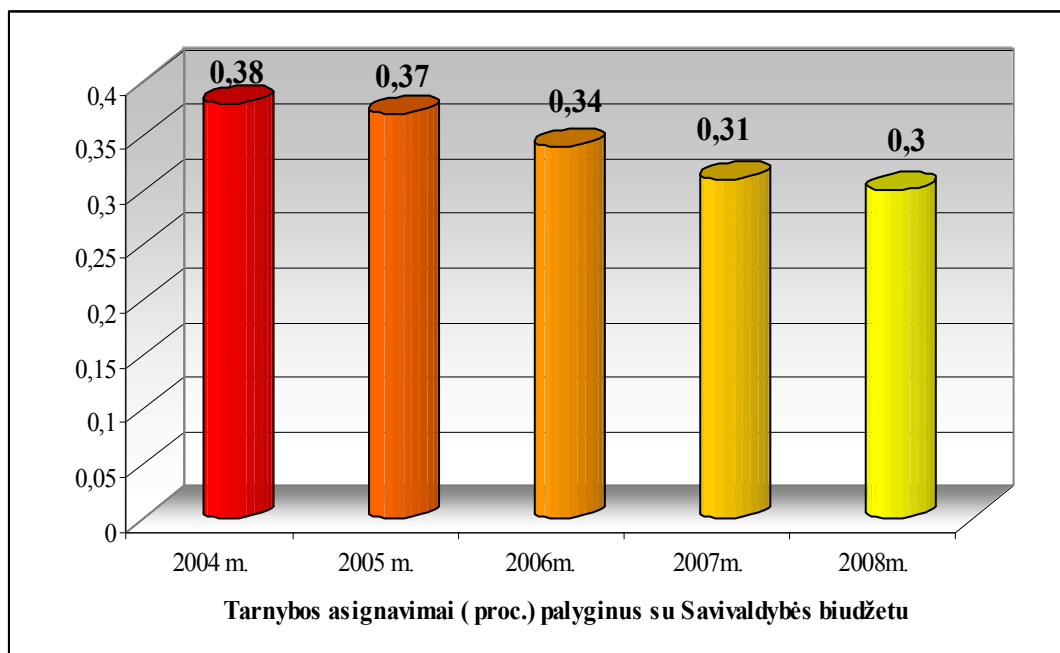
Audito aplinka nuolat kinta, technologijos tobulėja, taikomi nauji audito metodai. Tarnybos darbuotojams, atliekantiems išorės auditą ir kontrolės funkcijas, keliami ypač aukšti profesiniai ir kvalifikaciniai reikalavimai, todėl Tarnybos darbuotojai nuolat mokosi Valstybės kontrolės pareigūnų vedamuose mokymuose bei kitų mokymo įstaigų seminaruose, kuriuose buvo išklaudyta 404 valandos mokymų aktualiomis mūsų veiklos temomis, pvz.: „Finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai ir jų rengimas pagal VSAFAS“, Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai“, „Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto apskaita, valdymas, naudojimas ir disponavimas juo“, „Veiklos audito atlikimo metodika, jos taikymas praktikoje“, „Viešieji pirkimai: naujovės“ ir t.t. Dalykinė ir asmeninė kompetencija taip pat privalo būti nuolat tobulinama, todėl dalyvauta seminaruose temomis „Bendravimo ir konfliktų sprendimo įgūdžių lavinimas“, „Laiko valdymas“, „Savivaldybės strateginio veiklos plano rengimas pagal SPM“ ir kt. 2008 metais vienam Tarnybos darbuotojui suteiktas teisės magistro laipsnis.

Viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reforma, kuri bus įgyvendinama nuo 2010 m., papildomai pareikalaus naujų žinių biudžetinių įstaigų apskaitos tvarkymo srityje. Žinant, su kokia ekonomine situacija susiduria Lietuvos viešasis sektorius ir kad mokymams

skirtos lėšos gali būti nepakankamos, kartu su Lietuvos kontrolierių asociacija bei Lietuvos savivaldybių asociacijos Mokymo centru pradėti įgyvendinti bendri projektai, organizuojant mokymus iš Europos Sąjungos fondo lėšų.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra Šiaulių miesto savivaldybės tarybos (toliau – Savivaldybės taryba) įsteigta biudžetinė įstaiga, pagal atskirą išlaidų sąmatą finansuojama iš savivaldybės biudžeto. Savivaldybės kontrolieriaus (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos) finansinį, ūkinį, materialinį aptarnavimą atlieka Šiaulių miesto savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybės administracija). Nustatyta tvarka bei terminais sudaroma ir teikiama įstaigos finansinė atskaitomybė, įsigyjamas, naudojamas ir apskaitomas trumpalaikis bei ilgalaikis materialusis turtas.

Savivaldybės tarybai 2008 m. sausio 31 d. sprendimu Nr. T-2 patvirtinus Savivaldybės 2008 metų biudžetą ir asignavimus, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai skirta – 829,6 tūkst. Lt lėšų, t. y. 0,30 procento nuo 2008 metų visų biudžeto asignavimų (1 pav.).

1 pav. Tarnybos asignavimų (proc.) palyginimas su Savivaldybės biudžetu

2008 metų pabaigoje, esant sunkiai valstybės ekonominei padėčiai ir atsižvelgiant į Savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto 2008 m. lapkričio 6 d. posėdžio rekomendacijas dėl savivaldybės biudžeto išlaidų taupymo bei Savivaldybės administracijos direktoriaus 2008 m. spalio 31 d. raštą Nr. G- 3146-11, taip pat į metinio biudžeto projekto nesubalansavimą, laikinai nutarėme

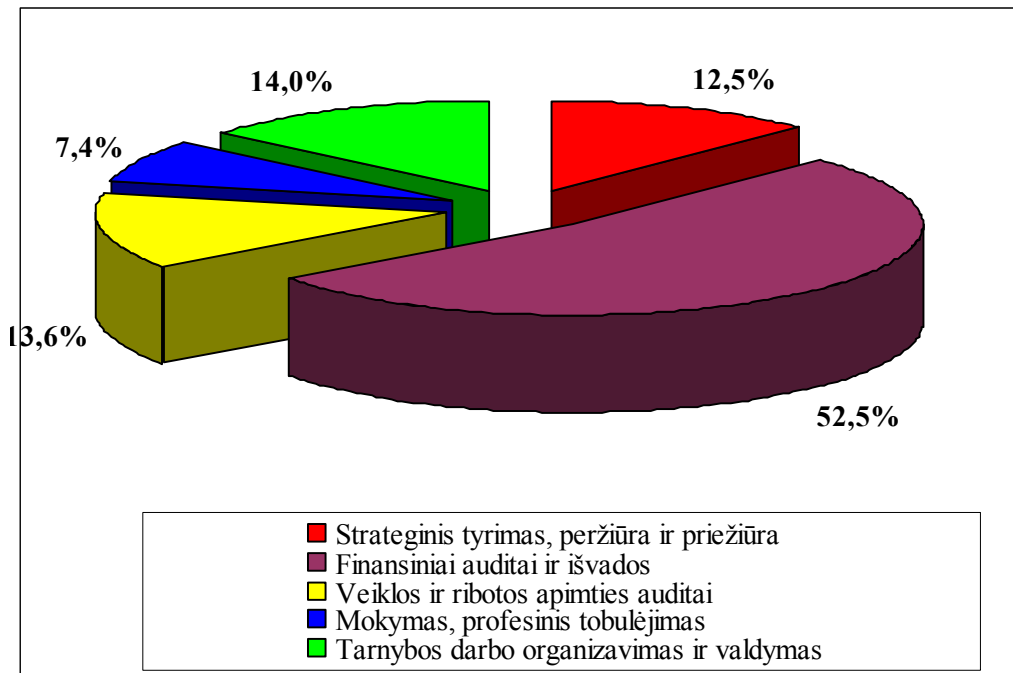
nepriimti valstybės tarnautojo į Tarnyboje esantį laisvą etatą. Šio ir dirbančios pagal darbo sutartį sekretorės, išėjusios į vaiko priežiūros atostogas, darbuotojų funkcijos antroje metų pusėje buvo padalytos Tarnybos darbuotojams, padidinat jų darbo krūvį. Dėl minėtų priežasčių ir dėl darbuotojų sirgimo 2008 metais sutaupėme 10,8 tūkst. Lt darbo užmokesčio fondo, kuriuos grąžinome į bendrą Savivaldybės fondą.

1.2. VEIKLOS PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

Vadovaujantis atitinkamais Lietuvos Respublikos įstatymais, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatais, Tarnybos veiklos plano rengimo tvarkos aprašu, darbuotojų atliekamo strateginio tyrimo ataskaitomis, įvertinus audito ataskaitose nurodytas problemas, atsižvelgus į Kontrolės komiteto pasiūlymus ir Tarnybos personalo išteklius, buvo formuojamas 2008 metų veiklos planas, kuris, kaip ir kiekvienais metais, buvo orientuotas į savivaldybės biudžeto pajamų surinkimo ir vykdymo analizę ir biudžetinių įstaigų asignavimų tinkamą panaudojimą.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba 2008 metais savo veiklą vykdė vadovaudamasi Tarnybos 2008 metų veiklos planu, kuris buvo aptartas Savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto 2007 m. gruodžio 4 d. posėdyje (protokolas Nr. TK-9) ir patvirtintas Savivaldybės kontrolieriaus 2008 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-2.

Pagal šį veiklos planą, pateiktą Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei, Tarnybos darbo laikas buvo suplanuotas taip, kad daugiau kaip pusė darbuotojų darbo laiko būtų skirta Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų finansiniams auditams bei išvadoms dėl savivaldybės biudžeto vykdymo ir Savivaldybės nuosavybės teise valdomo valstybės ir Savivaldybės turto parengti (2 pav). Veiklos plane Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba kiekvienais metais taip pat numato ir vykdo auditus, patikrinimus biudžeto vykdymo ir asignavimų administravimo, vidaus kontrolės, t. sk. finansinės kontrolės, organizavimo klausimais. Atsižvelgiant į iškilusias problemas, skundus ar kitas aplinkybes, atliekami ir kiti neplaniniai auditai bei patikrinimai.

2 pav. Tarnybos darbuotojų darbo laiko pasiskirstymas

Vadovaujantis Tarnybos veiklos planu, 2008 metais buvo baigti, pradėti ir tęsiami 53 finansiniai, veiklos auditai, patikrinimai, parengtos įstatymais reglamentuotos išvados dėl paskolų, biudžeto ir turto ataskaitų (1 priedas).

Tarnybos veikla buvo vykdoma bendradarbiaujant su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, kuriam visus metus buvo teikiamos Tarnybos ketvirčio ataskaitos.

Ataskaitų pagrindu buvo keliamos problemos, išklausomos Savivaldybės administracijos skyrių ar kontroliuojamų įmonių, biudžetinių įstaigų vadovų ataskaitos dėl nustatytų trūkumų, pažeidimų pašalinimo.

1.3. ATSKAITOMYBĖ IR BENDRADARBIAVIMAS

Tarnybos atliekamo darbo mastai toliau didėjo, labai išaugo reikalavimai veiklos viešumui bei atskaitomybei, ypač išsigaliojus naujos redakcijos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymui. Laukiama viešojo sektoriaus atskaitomybės reforma kelia didesnius reikalavimus Tarnybos darbuotojų kompetencijai ir kvalifikacijos tobulinimui, naujų bendradarbiavimo formų su Lietuvos ir užsienio institucijomis ieškojimui ir jau esamų ryšių plėtojimui.

Teises aktų nustatyta tvarka ir terminais su Lietuvos Respublikos valstybės kontrole ir Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, kaip ir kiekvienais metais, buvo derinamas metinis veiklos plano projektas, kartą per ketvirtį Kontrolės komitetas svarstė Tarnybos veiklos plano vykdymą ir priimdavo atitinkamas išvadas. Atliktų auditų ataskaitos ir išvados buvo sistemingai teikiamos merui, Savivaldybės administracijos direktoriui, audituotų subjektų vadovams, svarbiausios problemos įvairiais lygmenimis svarstomos pasitarimų, pokalbių ir kt. metu.

Svarbią įtaką mūsų veiklos tobulinimui turėjo 2005 m. gegužės 3 d. susitarimo pagrindu tęsiamas bendradarbiavimas su Lietuvos Respublikos valstybės kontrole audito sistemos Lietuvoje analizės, audito metodikos tobulinimo ir auditorių gebėjimų, naudojimosi vieniems kitų darbu vystymo ir kitose srityse. Svarbią įtaką audito kokybei gerinti turi Valstybės kontrolės organizuojama išorinė atliktų auditų kokybės peržiūra. Šios peržiūros tikslas – įvertinti, kaip įgyvendinama audito kokybės kontrolė institucijos bei atskiro audito lygiu, paskleisti gerosios praktikos pavyzdžius, nustatyti audito metodikas, tobulinimo ir auditorių mokymo sritis bei kt. Vykdam išorinę peržiūrą aiškinamasi kaip laikytasi Valstybinio audito reikalavimų sudarant audito planą, rengiant audito programą, nustatant rizikingas veiklos sritis, pasirenkant audito apimtis, renkant audito įrodymus, formuojant darbo dokumentus, atliekant įvertinimus, rengiant ataskaitą ir audito išvadą bei atliekant vidinę audito kokybės priežiūrą ir peržiūrą.

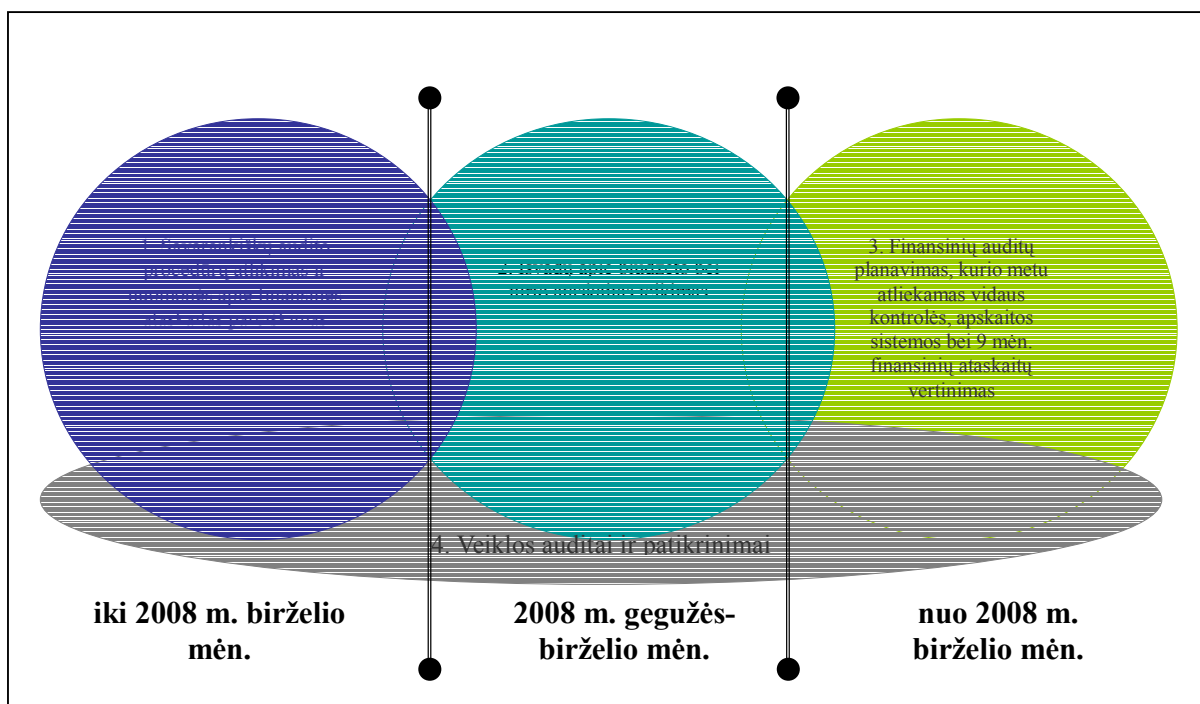
Dalyvaudami Savivaldybių kontrolierių asociacijos veikloje toliau tęsėme bendradarbiavimą su EURORAI (Europos regioninio išorinio finansinio audito institucijų organizacija). Šios organizacijos surengti seminarai (2008 m. gegužės mėn.) tema „Viešojo sektoriaus audito institucijų statusas“ ir (2008 m. spalio mėn.) tema „Viešosios subsidijos ir dotacijos“ savivaldybių kontrolės ir audito institucijoms, tarp jų ir mūsų Tarnybai davė naują impulsą gerinti savo veiklą, ieškoti naujų darbo metodų, toliau daryti įtaką audito sistemos tobulinimui Lietuvoje.

2. PAGRINDINIAI AUDITO (KONTROLĖS) VYKDYMO ETAPAI

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktą numato, kad Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba „atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose ir savivaldybės kontroliuojamose įmonėse“. Šio straipsnio 4 dalyje numatyta, kad Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais, o 5 dalyje numatyta, kad Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba savo veikloje vadovaujasi šiuo ir kitais įstatymais, valstybinio audito reikalavimais, Valstybės kontrolės parengtomis metodikomis ir kitais

teisės aktais. Atsižvelgiant į minėtų bei kitų Tarnybos veiklą reglamentuojančių vidaus norminių dokumentų nuostatas, Tarnybos išteklius bei Tarnybos darbuotojų strateginio tyrimo ataskaitas, buvo parengtas Tarnybos 2008 metų veiklos planas.

Tarnybos atliktų auditų bei kontrolės priemonių įgyvendinimą būtų galima pavaizduoti schemoje (3 pav.)

3 pav. Auditų ir kontrolės priemonių procesas

Tarnybos atliekamų auditų ir kontrolės priemonių procesas:

- 1) kiekvienų metų pradžioje atliekamas baigiamasis audito etapas, kai atliekamos savarankiškos audito procedūros, siekiant įsitikinti audituojamo subjekto pateiktose finansinių ataskaitų duomenų tikrumu bei teisingumu ir vadovaujantis gautais rezultatais yra rengiama ir teikiama audito ataskaita bei išvada;
- 2) vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 punktu gegužės-birželio mėnesiais Tarnyba ruošia ir Savivaldybės tarybai teikia išvadą dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitos ir išvadą dėl pateikto tvirtinti biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio;
- 3) vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimų 25 punktu, kad finansinis auditas pradedamas finansiniais ataskaitiniais metais, nuo birželio mėnesio Savivaldybės kontrolieriaus pavedimu

pradedami finansiniai auditai: renkami duomenys apie audituojamą subjektą, jo veiklos ypatumus, finansinius rodiklius, taikomą apskaitos politiką ir vidaus kontrolę, nustatomos svarbiausios ir reikšmingiausios audito sritys, sudaromas audito planas, padedantis auditą atlikti nuosekliai, objektyviai ir visapusiškai;

- 4) metų eigoje Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba taip pat atlieka kitus veiklos plane numatytus ir neplaninius auditus bei patikrinimus biudžeto vykdymo ir asignavimų administravimo, vidaus kontrolės organizavimo bei kitose aktualiose Savivaldybės veiklos srityse.

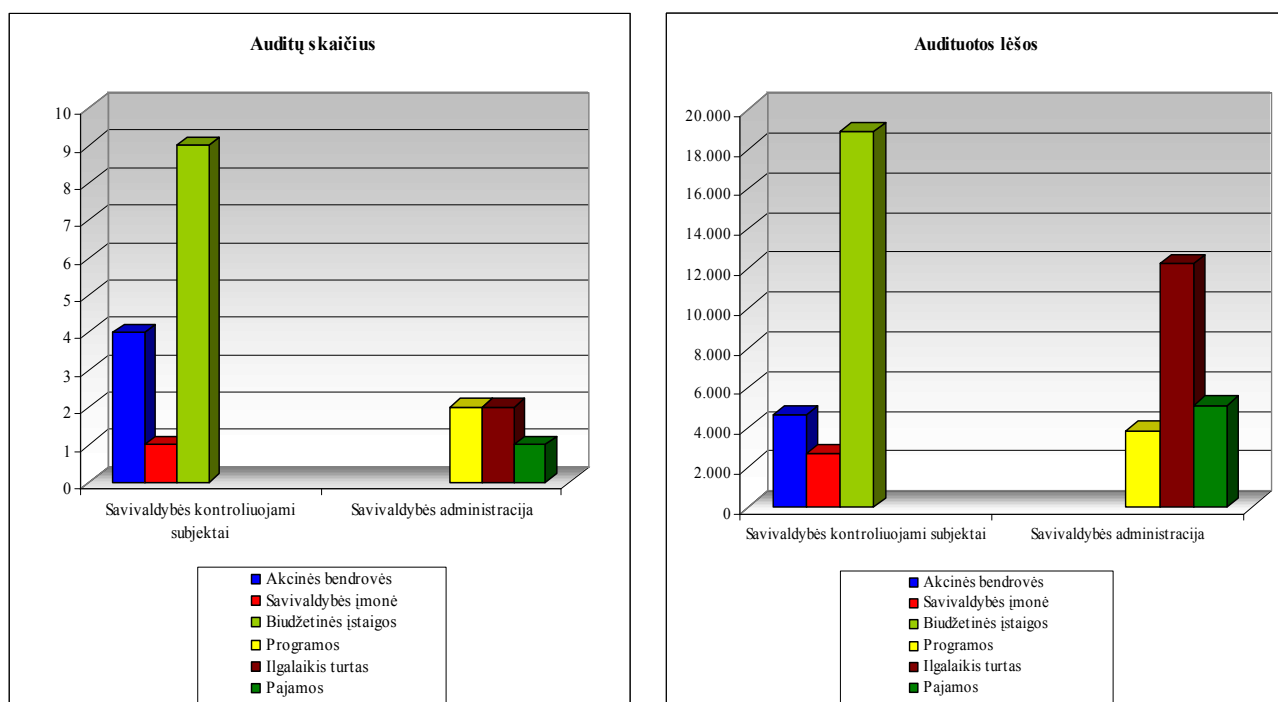
2.1. BAIGTŲ FINANSINIŲ AUDITŲ REZULTATAI

Kaip ir kiekvienais, taip ir 2008 metais Tarnyba pagrindinį dėmesį skyrė finansiniams auditams: pirmąjį 2008 metų pusmetį pabaigti 2007 metais pradėti 19 finansinių auditų – buvo atliktas finansinėse ir kitose atskaitose pateiktų duomenų vertinimas, atliekant savarankiškas audito procedūras ir renkant audito įrodymus, kurie leistų įsitikinti tuo, kad:

- buvo užregistruotos visos atitinkamo ataskaitinio laikotarpio ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, balansiniai likučiai;
- balanse ir kitose atskaitomybės formose užregistruotos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai tikrai įvyko, o balanse nurodyti tik tam audituojamam subjektui priklausantys aktyvai ir pasyvai;
- audituojamo subjekto aktyvas ir pasyvas užregistruoti tinkama verte;
- ūkinės operacijos atliktos pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus;
- ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai įregistruoti apskaitos registruose ir pateikti finansinėse atskaitose pagal apskaitos principus ir taisykles.

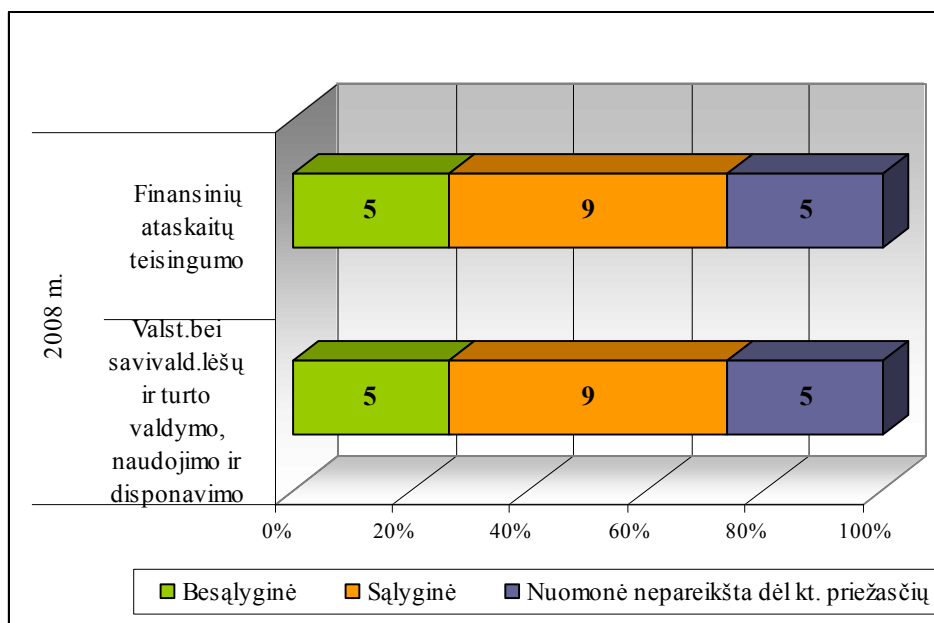
Auditų rezultatai buvo informinti parengiant audito atskaitas, o nepriklausomai nuomonei apie finansinę atskaitomybę ir kitas atskaitas, valstybės ir savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareikšti parengtos audito išvados. Visi šie 2008 metais baigti finansiniai auditai – sudėtinė išvadų, teikiamų Savivaldybės tarybai dėl savivaldybės biudžeto įvykdymo bei turto ataskaitų, dalis.

2008 metais baigti 14 Savivaldybės kontroliuojamų subjektų finansiniai auditai, iš kurių – 4 akcinėse bendrovėse, 9 – biudžetinėse įstaigose ir 1 – savivaldybės įmonėje, bei 5 auditai atlikti Savivaldybės administracijoje (4 pav.)

4 pav. 2008 metais baigti finansiniai auditai pagal subjektus bei audituotas lėšas

2008 metais atliktų finansinių auditų metu audituota per 47 mln. Lt biudžeto lėšų ir 36,1 mln. Lt turto. Atlikus finansinius auditus pareikštos 5 besąlyginės ir 9 sąlyginės nuomonės apie finansines atskaitomybes ir tiek pat dėl biudžeto lėšų ir turto naudojimo. Penkiais atvejais išvados dėl finansinių ataskaitų bei lėšų naudojimo nebuvo teikiamos: vienu atveju priežastis – nesudaromos atskiros audituotos vietinės rinkliavos finansinės ataskaitos, kitais – dėl nuo 2008 m. sausio 1 d. pasikeitusių teisės aktų reikalavimų, kuriuos įgyvendinant akcinės bendrovės sudarė sutartis dėl auditų su privačiomis audito kompanijomis, atsisakyta dubliuoti finansinių ataskaitų vertinimą (5 pav.).

5 pav. 2008 metais baigtų finansiniai auditų išvadose pateikta nuomonė

Įvertinus reikšmingumą pagal išlaidų ekonominę klasifikaciją ir balanso straipsnių struktūrą bei rizikos veiksnius, siekiant įsitikinti, ar audituojamiems subjektams skirti asignavimai naudojami teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai, o finansinėse ataskaitose pateikti teisingi duomenys, audito programos dažniausiai buvo sudaromos darbo užmokesčio bei ilgalaikio turto sritims.

Nors audito metu audituojami subjektai yra informuojami apie pastebėtus vidaus kontrolės bei apskaitos trūkumus, nepakankamai operatyvus ir lankstus rekomendacijų įgyvendinimas lėmė, kad atliktų auditų galutiniai rezultatai parodė nemažai likusių apskaitos bei tinkamo finansų valdymo trūkumų, pvz.:

1. Kūno kultūros ir sporto skyriaus vykdomos Kūno kultūros ir sporto plėtros programos lėšų apskaita tvarkoma ir Biudžeto sąmatų įvykdymo 2008 m. sausio 1 d. ataskaita sudaryta nesilaikant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 125, 182, 269, 271 punktų reikalavimų ir programos vykdytojų faktinės išlaidos - 20,8 tūkst. Lt pagal jų pateiktas ataskaitas nepripažintos Kūno kultūros ir sporto plėtros programos faktinėmis išlaidomis. Biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo ataskaitoje pateikti gauti asignavimai, kasinės bei faktinės išlaidos nėra paskirstyti pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius, kaip to reikalauja Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 38 punktas. Finansuojant sporto mokyklų bei organizacijų projektus ne visiškai laikytasi Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų

sudarymo ir vykdymo taisyklių 79¹ punkte nurodytų reikalavimų. Kūno kultūros ir sporto skyriuje nėra patvirtintų apskaitos registru, kaip tai numatyta Buhalterinės apskaitos įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje.

2. Dainų vidurinė mokykla, Sandoros pagrindinė mokykla, Ragainės pagrindinė mokykla, apskaitydamos maisto produktus, nesivadovavo Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėmis. Dainų vidurinė mokykla netinkamai apskaitė ir išlaidas už važiavimo bilietus moksleiviams, o Sandoros pagrindinė mokykla – gautas pajamas už suteiktas paslaugas. Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėmis nesivadovauta ir Aukštabalio vidurinėje mokykloje apskaitant mokyklos įsipareigojimus ir pateikiant finansinėje atskaitomybėje duomenis apie išsiskolinimus ir išgytus bei nurašytus maisto produktus.

3. Dainų vidurinė mokykla, Sandoros pagrindinė mokykla nesivadovavo Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 2 dalies nuostata ir socialinio draudimo įmokas kai kuriais mėnesiais mokėjo ne pagal priskaitytas sumas.

4. Sporto mokyklos „Atžalynas“ pajamų bei paramos lėšų apskaita tvarkoma nesilaikant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 135, 138, 200, 201, 211, 214 punktuose nurodytų reikalavimų, o apskaitos registrai netvarkomi taip, kad būtų galima užpildyti sporto mokyklos Išlaidų sąmatų vykdymo balansą nedalijant sąskaitų likučių ir neperkeliant iš vienos sąskaitos į kitą.

5. Savivaldybės administracijoje apskaitytas ne visas išgytas ilgalaikis turtas: pagal 2006 m. lapkričio 30 d. perdavimo-priėmimo aktą Investicijų ir miesto plėtros skyriaus priimtas parodos „Šiauliai 2006“ stendas ir leidiniai, kurių vertė 49,9 tūkst. Lt; iš Privatizavimo fondo lėšų atlikti remonto ir rekonstrukcijos darbai, kurių vertė 151,8 tūkst. Lt; neįregistruoti remonto ir rekonstrukcijos darbų techninio projekto parengimo, projektų ekspertizės atlikimo, projekto vykdymo priežiūros darbai, kurių vertė 104,3 tūkst. Lt; nesant darbų priėmimo-perdavimo aktų ir objekto pripažinimo baigtu ir tinkamu naudoti aktų Šiaulių miesto Vilniaus gatvės pėsčiųjų bulvaru tarp Tilžės ir Žemaitės g. rekonstrukcijos darbų pirkimo II etapo rekonstrukcijos darbai, kurių vertė 1230,2 tūkst. Lt ir Šiaulių miesto Prisikėlimo aikštės skvero, ribojamo Tilžės gatvės, Aušros alėjos, Vasario 16-osios gatvės ir pastato Tilžės gatvėje 170 rekonstrukcijos techninio projekto vykdymo priežiūros darbai, kurių vertė 10,0 tūkst. Lt.

6. Nevykdant Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio 2 dalies ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 33 punkto reikalavimų, 2007 metais įstaigų apskaitos registruose neįregistruoti rekonstrukcijos darbai, kurių vertė 2376,4 tūkst. Lt, atlikti iš įvairių lėšų:

- nepadidinta Simono Daukanto vidurinės mokyklos pastato S. Daukanto 71 vertė – 275,5 tūkst. Lt (stogo dangos rekonstravimo darbai);

- nepadidinta Vinco Kudirkos pagrindinės mokyklos pastato Dvaro g. 129 vertė – 1966,4 tūkst. Lt (pastato rekonstrukcija);

- nepadidinta „Saulės“ pagrindinės mokyklos pastato Dainų g. 15 vertė – 134,4 tūkst. Lt (pastato pagrindinio įėjimo rekonstrukcija).

7. Ilgalaikio turto esminio pagerinimo darbai, nesivadovaujant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 23 punkto bei Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos nuostatomis, finansuoti ne iš sąmatoje numatytų lėšų turtui įsigyti ir kurti, o iš išlaidų ilgalaikio materialiojo turto einamajam remontui (L. d. „Ažuoliukas“, „Klevelis“ ir Savivaldybės Vasario 16-osios g. 62 pastatų vertės padidinimas).

8. Sudarant Turto valdymo skyriaus išlaidų sąmatas, ne visais atvejais vadovautasi finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. 1K-184 (2005 m. rugsėjo 29 d. Nr. 1K-280 redakcija) patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos nuostatomis. Pagal Turto valdymo skyriaus išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. sausio 1 d. ataskaitą ilgalaikio materialiojo turto kūrimo ir įsigijimo išlaidos sudarė 132,5 tūkst. Lt, tačiau turtas į Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2007 m. apyskaitą Nr. 1 neįtrauktas.

9. Galiojusių, Savivaldybės tarybos 2004 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. T-281 patvirtintų ir Savivaldybės tarybos 2005 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. T-466 pakeistų, Valstybės turto, valdomo patikėjimo teise, ir Savivaldybės tarybai nuosavybės teise priklausančio turto naudojimo ir apskaitos taisyklių nuostatos dėl pastatų (statinių) remonto ir rekonstrukcijos neatitiko Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio 2 dalies ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 32 punkto bei 33 punkto reikalavimų.

2.2. IŠVADOS DĖL SAVIVALDYBĖS ATASKAITŲ IR PASKOLŲ

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 10 punktu ir Savivaldybės kontrolieriaus tarnybos nuostatų 18.6 punktu, 2008 m. birželio mėnesį buvo parengta ir pateikta Savivaldybės tarybai Išvada dėl pateiktos tvirtinti 2007 metų biudžeto įvykdymo ataskaitos.

Atlikus Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai pateiktos 2007 metų biudžeto įvykdymo ataskaitos peržiūrą ir palyginus duomenis su audituotomis finansinės atskaitomybės formomis, reikšmingų iškraipymų nebuvo nustatyta. Ataskaitos vertinimas suplanuotas ir atliktas taip, kad Savivaldybės tarybai būtų galima pateikti pakankamų, tinkamų ir patikimų įrodymų, jog ataskaitoje nėra reikšmingų informacijos iškraipymų. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba nevertino visų

valstybės biudžeto lėšų, skirtų Savivaldybei, panaudojimo (išskyrus audituotus subjektus). Jų panaudojimą pagal įstatymus vertina Valstybės kontrolė.

Šiai Išvadai parengti ir jai pagrįsti buvo įvertinti per 2007 metus atliktų 3 biudžeto programų, 9 asignavimų valdytojų (biudžetinių įstaigų), 5 biudžeto pajamų pagal atskiras pajamų rūšis, 1 savivaldybės įmonės, 4 Savivaldybės kontroliuojamų akcinių bendrovių, savivaldybės biudžeto lėšų, skirtų ilgalaikiam materialiam turtui kurti ir įsigyti, Privatizavimo fondo lėšų, skirtų ilgalaikio turto remontui ir rekonstrukcijai panaudojimo finansinių auditų, 2 veiklos auditų bei paramos ir labdaros lėšų panaudojimo ikimokyklinėse ir kultūros įstaigose, kitų teminių patikrinimų rezultatai. Išvadoje išdėstyti pastebėjimai apie valdymo, administravimo ir vidaus kontrolės organizavimo, bendradarbiavimo su kitomis institucijomis trūkumai, nurodytos galimos biudžeto vykdymo, Savivaldybės kreditorinio įsiskolinimo augimo, nepakankamos lėšų panaudojimo vidaus, tame tarpe ir finansinės, kontrolės bei kitos problemos. Duomenys, apibendrinimai, rekomendacijos apie Šiaulių miesto savivaldybės 2007 metų biudžeto projekto rengimą, biudžeto vykdymą ir naudojimą bei Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos tikrinimų rezultatus buvo pateikti minėtos išvados priede.

2008 m. liepos mėnesį buvo parengta Išvada dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybai teikiamos 2007 m. ataskaitos apie Savivaldybei nuosavybės teise priklausantį turtą bei patikėjimo teise valdomą valstybės turtą, kurioje atkreipiamas dėmesys į buhalterinės apskaitos duomenų patikimumo trūkumą, finansinės atskaitomybės neatitikimus ir į tai, kad dalis Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto nėra įregistruota viešuosiuose registruose.

Aukščiau minėtų Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos rengiamų išvadų duomenys teikiami ir Valstybės kontrolei, kuri juos panaudojo rengdama išvadas dėl valstybės skolos, suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitų ir valstybei nuosavybės teise priklausančio turto 2007 m. ataskaitos, teikiamas Lietuvos Respublikos Seimui.

Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba taip pat rengia išvadas dėl Savivaldybės ilgalaikių vidaus ir užsienio paskolų investicijų projektams finansuoti, nesunaudojamiems kilnojamiesiems ir nekilnojamiesiems daiktams įsigyti, skoloms dengti, trumpalaikių vidaus ir užsienio paskolų biudžetiniais metais laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka šiam tikslui savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų, dėl suteikiamų garantijų už Savivaldybės kontroliuojamų įmonių paskolas, panaudojamas investicijų projektams finansuoti; dėl koncesijų sutarčių tikslingumo ir sutarčių sąlygų. Savivaldybės administracijos direktoriaus prašymu 2008 metais buvo pateiktos trys išvados:

- Išvada dėl Šiaulių miesto savivaldybės trumpalaikės 6 mln. Lt paskolos ėmimo;

- Išvada dėl Šiaulių miesto savivaldybės ilgalaikės 5 mln. Lt paskolos ėmimo;
- Išvada dėl Šiaulių miesto savivaldybės ilgalaikės 9,5 mln. Lt paskolos ėmimo.

Pažymėtina, kad nuo 2008 m. spalio 1 d. įsigaliojusio naujos redakcijos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 28 punkte nustatyta, kad „...paskolos naudojamos tik investicijų projektams finansuoti pagal Vyriausybės nustatytą tvarką, laikantis įstatymų nustatytų skolinimosi limitų ir gavus savivaldybės kontrolieriaus (savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos) išvadą“.

2.3. NAUJAI PRADĖTŲ AUDITŲ METU NUSTATYTI DALYKAI

2008 m. antrą pusmetį buvo pradėti nauji finansiniai auditai. Pirmojo šių auditų etapo metu buvo renkama informacija apie audituojamo subjekto veiklą, apskaitos bei vidaus kontrolės sistemas, tiriamas jų veiksmingumas, vertinama įgimta ir kontrolės rizikos, nustatomas reikšmingumo lygis ir svarbiausios audito sritys. Audito planavimas apima ir audito plano sudarymą, kuriame numatomas audito mastas ir atlikimo eiga ir audito programų parengimą, kuriose nurodomos savarankiškos audito procedūros ir jų apimtys. Šie auditai bus baigti 2009 metais.

Valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintų Valstybinio audito reikalavimų 23 punkte nustatyta, kad finansinio audito tikslas yra įvertinti audituojamo subjekto vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, audituojamo subjekto turto (valstybės ar savivaldybės) valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo. Todėl Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos atliekamas auditas pradedamas audituojamos subjekto vidaus kontrolės, t. sk. finansų valdymo, įgalinančios subjektus tinkamai įgyvendinti veiklos planus, užtikrinti turto apsaugą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą, sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi; apskaitos sistemos tyrimu; audituojamo subjekto sudarytų sutarčių ir sprendimų, susijusių su turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, teisėtumo vertinimu.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba planuodama ir atlikdama finansinius auditus renkasi vis naujus audituojamus subjektus, tačiau jau pradinio audito etapo metu nustatoma nemažai besikartojančių (nustatytų ankstesniais metais ir kituose audituojamuose subjektuose) biudžetinių įstaigų vidaus kontrolės ir apskaitos trūkumų. Tai rodo, kad Savivaldybėje nėra organizuoto ir kryptingo biudžetinių įstaigų veiklos, ypač buhalterinės apskaitos organizavimo srityje, kuravimo ir koordinavimo. 2008 metais pradėtų finansinių auditų metu buvo dažniausiai nustatoma tokių veiklos reglamentavimo, vidaus kontrolės ir apskaitos trūkumų:

1. Įstaigos vadovai neužtikrina, kad apskaita būtų tvarkoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo, Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių, Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių ir kitų su buhalterinės apskaitos tvarkymu susijusių teisės aktų nuostatomis (apskaitai naudojamos sąskaitos, kurių nėra patvirtintame įstaigos sąskaitų plane, jų naudojimas neaprašytas patvirtintoje apskaitos politikoje arba sąskaitos naudojamos ne toms lėšoms apskaityti kaip numatyta teisės aktuose, įstaigų apskaitai naudojami apskaitos registrai patvirtinti ne visiškai vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymo 16 straipsnio 2 punkto reikalavimų: nenustatytas jų turinys ir forma, pildymo būdas, periodiškumas). Apskaitos politika nėra keičiama atsižvelgiant į reglamentuojančių teisės aktų pokyčius.

2. Pasitaiko atvejų, kai sutartis dėl papildomo darbo su mokyklų direktoriais pasirašo asmenys, kurie neturi tam įgaliojimų. Kai kuriose mokyklose sutartis dėl mokytojo darbo atlikimo su mokyklų direktoriais pasirašė direktorių pavaduotojai. Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatyta, kad savivaldybės biudžetinių įstaigų vadovų skyrimas į pareigas ir atleidimas iš jų teisės aktų nustatyta tvarka, kitų funkcijų, susijusių su šių juridinių asmenų vadovų darbo santykiais, įgyvendinimas Darbo kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka yra paprastoji savivaldybės tarybos kompetencija.

3. Įstaigų vyriausiojo buhalterio pareigybės aprašymuose nėra išsamiai numatytos vyriausiojo buhalterio funkcijos, kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 1K-170 patvirtintų Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių 15, 18, 19 ir 20 punktuose.

4. Įstaigose galiojančios Finansų kontrolės taisyklės neatitinka Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-123 patvirtintų Minimalių finansų kontrolės reikalavimų.

5. Pasitaiko atvejų, kai ne visos ūkinės operacijos (pvz. kai dėl darbo užmokesčio padidinimo išmokėjimui panaudojamos biudžeto, o ne valstybės privatizavimo fondo lėšos), atvaizduotos apskaitos registruose; apskaitant įstaigų pajamas bei išlaidas ne visiškai vykdoma Buhalterinės apskaitos įstatymo 12 straipsnio 4 dalies nuostata, kad „apskaitos registruose ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenys užregistruojami ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio dieną arba iškart po to, kai yra galimybė tai padaryti“, o finansinės ataskaitos (balansas) užpildytos ne pagal apskaitos registru (Didžiosios knygos) duomenis.

6. Ne visiškai laikomasi Savivaldybės tarybos 2006 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-67 patvirtinto Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto asignavimų administravimo, biudžeto vykdymo ir

atskaitomybės tvarkos aprašo 14 punkto, kuriame numatyta, kad „biudžetinės įstaigos gautas pajamas kaupia atskiroje sąskaitoje ir lėšas iš šių sąskaitų perveda į savivaldybės biudžetą (Finansų skyriaus administruojamą Savivaldybės biudžetinę sąskaitą) ne rečiau kaip kartą per mėnesį arba per 3 darbo dienas, jeigu šios pajamos viršija vieną tūkstantį litų, o baigiantis ketvirčiui – paskutinę ketvirčio darbo dieną“.

7. Nustatomos klaidos apskaitant įstaigų pajamas, gaunamą finansavimą, paramos ir labdaros lėšas, atsiskaitymus su biudžetu, tvarkant atsiskaitymų su debitoriais ir kreditoriais apskaitą, tvarkant kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos registrus (Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 11 p., 12 p.). Kai kurios įstaigos, nesilaikydamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 patvirtintų Inventorizacijos taisyklių 51 ir 61 punktų, nesudarė skolų (mokėtinų ir gautinų sumų) inventorizavimo aprašų, ne su visomis įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis suderino ir įformino tarpusavio skolas.

8. Kai kuriose įstaigose 2008 metais buvo mokami įvairūs priedai darbuotojams, nesivadovaujant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 5 punkto reikalavimais (priedai, vienkartinės piniginės išmokos skiriamos neviršijant darbo užmokesčiui skirtų lėšų) ir metų pabaigoje pritrūko lėšų darbo užmokesčiui ir/ar lėšų socialinio draudimo įmokoms (įstaigose liko darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų kreditiniai įsiskolinimai).

9. Dalyje audituojamų mokyklų nustatyta, kad maisto produktų apskaita tvarkoma tik sumine išraiška, kiekinė apskaita netvarkoma, ir taip nevykdomas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 84 punktas – Sąskaitos 061 „Maisto produktai“ apskaita tvarkoma pinigine ir kiekinė išraiška pagal materialiai atsakingus asmenis ir produktų pavadinimus.

10. Ne visos mokyklos atsižvelgė į nuo 2008 m. sausio 1 d. įsigaliojusias švietimo ir mokslo ministro 2007 m. liepos 27 d. įsakymu Nr. ISAK-1578 „Dėl mokytojų atestacijos nuostatų patvirtinimo“ 6 punkto nuostatas, kad „aukštąjį arba aukštesnįjį išsilavinimą (specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 m.) ir pedagogo kvalifikaciją įgijusio asmens kvalifikacija prilyginama mokytojo kvalifikacinei kategorijai“ ir kai kuriems mokytojams buvo nustatytas ir skaičiuojamas mažesnis darbo užmokestis, nei reglamentuojama teisės aktuose.

11. Nekilnojamasis turtas, patikėjimo teise perduotas įstaigoms, nėra tinkamai įregistruotas Nekilnojamo turto registre, neiformintas žemės sklypo naudojimas, nevykdomi Savivaldybės tarybos sprendimai dėl turto nuomos, naudojimo bei perdavimo.

12. Nustatoma ilgalaikio turto apskaitos trūkumų, tokių kaip, pvz.: neapskaitomas nematerialus turtas; ilgalaikio turto nusidėvėjimui skaičiuoti taikomi normatyvai nesilaikant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 40 punkto ir nėra atsižvelgiama į tikėtiną turto naudingo tarnavimo laiką, turto naudojimo aplinką, numatomą naudojimo intensyvumą, technologinio ir kitokio senėjimo greitį, teisinius ir kitokius veiksnius, ribojančius naudingo tarnavimo laiką, kitas sąlygas; iki 2008 m. pradžios ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas, nesivadovaujant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 22 punktu į apskaitą buvo įtrauktas ir jo nusidėvėjimas skaičiuojamas be centų.

Vis dar yra įstaigų, kuriose apskaita nėra kompiuterizuota (tvarkoma rankiniu būdu), tvarkoma neturint buhalterinės apskaitos programos arba tik iš dalies kompiuterizuota. Mūsų nuomone, esant tokiai situacijai, egzistuoja didelė rizika, kad finansinės ataskaitos neparodys tikros ir teisingos finansinės padėties. Nuolat besikeičiantys teisės aktai, reglamentuojančių biudžetinių įstaigų, ypač švietimo įstaigų, apskaitą reikalauja aukštos kvalifikacijos buhalterių darbo. Atkreipiame dėmesį, kad vykdoma viešojo sektoriaus apskaitos reforma ir nuo 2010 m. sausio 1 d. subjektai turės tvarkyti buhalterinę apskaitą ir sudaryti ataskaitas pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus ir bendrąjį sąskaitų planą. Nenaudojant kompiuterinių programų, įstaigos bus nepajėgios tinkamai pereiti prie viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų taikymo.

2.4. VEIKLOS AUDITAI

Privačiame sektoriuje įmonių veiklos efektyvumą užtikrina rinkos sąlygos, viešajame sektoriuje ši mechanizmą iš dalies pakeičia veiklos auditas. Atliekant veiklos auditą, vykdomas išankstinis tyrimas, kurio metu nustatomos pagrindinės audituojamo subjekto veiklos problemos ir iš jų pasirenkamos aktualiausios problemos, kurios nagrinėjamos pagrindinio audito metu. Paprastai pirmenybė teikiama ilgalaikėms, sisteminėms ir reikšmingoms problemoms.

Lietuvos Respublikos teisės aktai suteikia teisę savivaldybėms pačioms valdyti, naudoti ir disponuoti joms nuosavybės teise priklausančiu turtu. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo įstatyme numatyta, kad savivaldybių turto valdymą, naudojimą ir disponavimą kontroliuoja savivaldybių kontrolierių tarnybos ir Valstybės kontrolė. Kaip vyksta Savivaldybės pagal panaudą perduoto ir viešųjų sveikatos įstaigų įsigyto turto bei Savivaldybės skirtų lėšų panaudojimas ir valdymas Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos taip išsamiai iki šiol nebuvo vertinta. Tuo pagrindu 2007 m. rugpjūčio 18 d. buvo pradėtas išankstinis tyrimas, kurio metu

pasirinktos audito problemos, siekiant įvertinti, ar steigėjas naudojasi savo teise (detalizuoja įstaigos turto naudojimą, valdymą ir disponavimą); ar panaudos sutartys sudarytos vadovaujantis teisės aktais; ar patalpos naudojamos įstatuose nurodytai veiklai vykdyti; ar savivaldybei nuosavybės teise priklausantis turtas registruojamas viešuosiuose registruose, ar patvirtinti detalieji planai; ar Privatizavimo fondo lėšos panaudotos pagal paskirtį, ar įstaigos ilgalaikį turtą įsigyja įstatuose numatyti veiklai ir teisės aktuose nustatyta tvarka.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba 2008 m. atliko veiklos audito pagrindinį tyrimą, susijusį su Šiaulių miesto savivaldybės viešosioms sveikatos įstaigoms pagal panaudą perduoto ir jų įsigyto turto bei Šiaulių miesto savivaldybės skirtų lėšų valdymu, naudojimu ir disponavimu. Audito ataskaitoje buvo pateikti duomenys, leidžiantys daryti vertinimus ir išvadas dėl Šiaulių miesto savivaldybės viešosioms sveikatos įstaigoms pagal panaudą perduoto ir jų įsigyto turto bei Šiaulių miesto savivaldybės skirtų lėšų valdyme kylančių problemų ir nustatyta daug neatitikimų ir trūkumų viešųjų sveikatos įstaigų įstatų, turto perdavimo ir apskaitos srityse:

- panaudos ir nuomos sutarčių sudarymo;
- privatizavimo fondo lėšų panaudojimo;
- viešųjų sveikatos įstaigų įsigyto ilgalaikio turto apskaitos;
- nuosavybės teise priklausančio turto, panaudos pagrindais perduoto viešosioms sveikatos įstaigoms, registravimo viešuosiuose registruose.

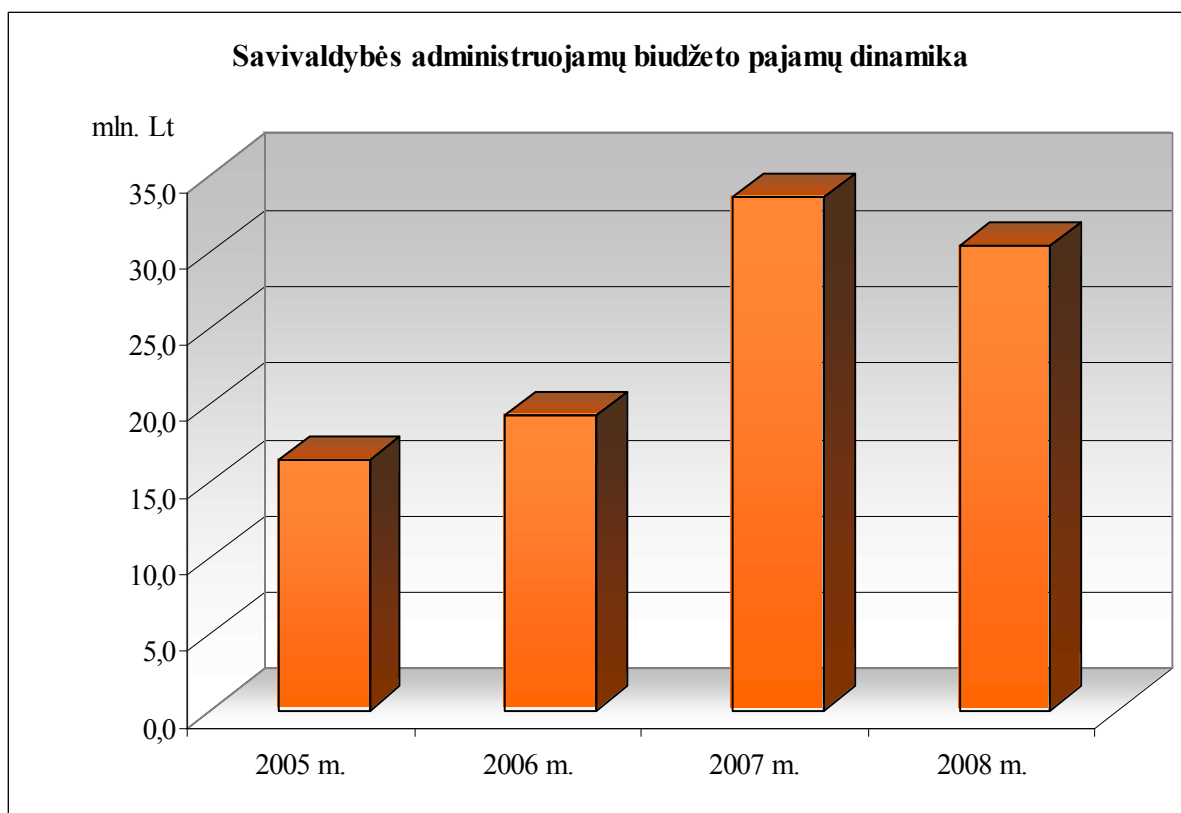
Savivaldybės administracijos direktoriui buvo rekomenduota imtis priemonių minėtiems trūkumams ir neatitikimams pašalinti. Į daugumą rekomendacijų atsižvelgta, parengti ir Savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 26 d. sprendimais T-216 - Nr. T-221 ir 2008 m. rugsėjo 25 d. sprendimu Nr. T-299 patvirtinti Viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų naujos redakcijos įstatai. Atsižvelgiant į audito rekomendacijas priimti ir kiti teisės aktai, pvz.: Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 26 d. sprendimu Nr. T-231 leista Šiaulių odontologijos poliklinikai, Šiaulių reabilitacijos centrui, Dainų PSPC, Šiaulių ilgalaikio gydymo ir geriatrijos centrui savo lėšomis atlikti neatlygintinai naudojamų pagal panaudos sutartis, patalpų ir pastatų, nuosavybės teise priklausančių Šiaulių miesto savivaldybei, remonto ir rekonstrukcijos bei su patalpų būklės išlaikymu susijusius darbus. Savivaldybės tarybos 2008 m. rugpjūčio 21 d. sprendimu Nr. T-267 patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašas, o 2008 m. rugpjūčio 21 d. sprendimu Nr. T-266 Šiaulių miesto savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ar patikėjimo teise valdomo materialiojo turto nuomos tvarkos aprašas.

2008 metais pradėtas Savivaldybės administracijos vykdomo Savivaldybės kontroliuojamų bendrovių valdymo veiklos auditas, kurio ataskaita bus parengta š.m. gegužės 1 d. Taip pat 2008 metais atlikome savivaldybės biudžetinės įstaigos Šiaulių miesto kultūros centro veiklos išankstinį tyrimą, kurio tikslas buvo surinkti informaciją apie 2008 metais vykdytą veiklą. Buvo vertintas Kultūros centro darbo organizavimas ir valdymas, Kultūros centro valdomas turtas ir lėšos bei surinkta informaciją apie Šiaulių miesto kultūros centro reorganizavimą. Išankstinio tyrimo metu nustatytos rizikos vidaus kontrolės srityje dėl grynujų pinigų surinkimo iš asmenų, besinaudojančių Kultūros centre teikiamomis mokamomis paslaugomis, dėl asmeninių daiktų laikymo Kultūros centro patalpose ir dėl to susijusia rizika dėl priešgaisrinių taisyklių reikalavimų bei Saugos darbe reikalavimų nuostatų nesilaikymo. Nustatyti neefektyvaus patalpų ir kito turto naudojimo atvejai ir nepakankama turto valdymo vidaus kontrolė. Nepakankamai kontroliuojamos skolos, neatliekamos visos galimos teisines procedūras joms susigražinti, nepakankama sudaromų autorinių sutarčių kontrolė.

Išankstinio tyrimo metu paaiškėjo, kad atlikti pagrindinį veiklos auditą dėl vykdomos audituojamos įstaigos reorganizacijos šiuo metu netikslinga, nes atliktas auditas nesukurtų vertės (naudos). Audituotos įstaigos vadovas supažindintas su išankstinio tyrimo ataskaitoje nurodytomis klaidomis, pažeidimais bei neatitikimais. Iš įstaigos yra gauta informacija, kad nustatyti neatitikimai yra taisomi.

2.5. KITI AUDITAI IR PATIKRINIMAI

Praėjusiais metais, kaip ir 2007 metais, padidintą dėmesį skyrėme biudžeto ir kitų piniginių išteklių pajamų plano vykdymo kontrolei. Lietuvos Respublikos teisės aktuose ši audito (kontrolės) sritis yra nepakankamai reglamentuota, be to, šios kontrolės funkcijos nėra aiškiai paskirstytos atitinkamoms valstybės ir savivaldybių audito ir kontrolės institucijoms, o savivaldybės ir audito institucijai tokia prievolė numatyta praktiškai tik Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje. Jau keleri metai didėjant Savivaldybės administruojamoms biudžeto pajamoms (6 pav.), ryškėja ir jų valdymo trūkumai.

6 pav. Savivaldybės administruojamų biudžeto pajamų dinamika

Tai visų pirma atskleidė metų pradžioje atlikti auditai (patikrinimai):

- Pajamų straipsnio „Nuomos mokestis už valstybinę žemę ir valstybinių vidaus vandenių telkinius“ auditas atskleidė šio mokesčio nedeklaravimo ir nemokėjimo atvejus. Savivaldybės biudžetas negaudavo dalies pajamų dėl mokesčio administravimo trūkumų ir nepakankamo vidaus kontrolės priemonių sukūrimo. Iš Savivaldybės administracijos buvo pareikalauta susidariusią nepriemoką iš mokesčių nemokančių fizinių ir juridinių asmenų išieškoti už visą naudojimosi valstybine žeme laikotarpį. Tačiau ir šiandien Savivaldybės administracijai siūlytume imtis dar veiksmingesnių priemonių užtikrinant mokesstinės nepriemokos sumažinimą, nes 2008 metais ji padidėjo net 854,6 tūkst. Lt (2008-01-01 sudarė 1527,7 tūkst. Lt, o 2009-01-01 – 2382,3 tūkst. Lt).
- Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą auditas parodė, kad Savivaldybės administracijoje nebuvo nustatyta galiojančių vidaus kontrolės procedūrų bei apskaitos tvarkų, reglamentuojančių biudžeto (vietinės rinkliavos) pajamų bei skolų apskaitą, nurodytos rinkliavos surinkimo bei panaudojimo vidaus kontrolės procedūrų nepakankamumo,

gresiančios Savivaldybės įsiskolinimo problemos. Nustatyta, kad su VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centru 2006 m. lapkričio 28 d. pasirašytoje Šiaulių miesto savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą administravimo sutartyje Nr. SŽ-1719, Šiaulių miesto savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo (išskyrus šalinimą) sistemos administravimo sutartyje Nr. SŽ-1718 bei 2007 m. vasario 23 d. pasirašytoje Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo sutartyje Nr. SŽ-144 nėra pakankamai apibrėžta ataskaitų forma bei kitos vidaus kontrolės priemonės, padedančios asignavimų valdytojui užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą (Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 15 d. nutarimo Nr. 751 redakcija) 79¹.8 punktas), o teikiamos ataskaitos nesuteikia pakankamai informacijos apie biudžeto lėšų panaudojimą, nurodyti kiti trūkumai bei neatitikimai. VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centre nėra patvirtinta vidaus kontrolės tvarka, kaip tai numatyta įstaigos įstatų 73 punkte, nors įstaigos direktorius jau 2004-04-30 visuotiniame įstaigos dalininkų susirinkime buvo išpėtas dėl nepakankamos veiklos ir finansinės kontrolės.

- Savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus kuruojamų švietimo ir ugdymo įstaigų maitinimo teisėtumo vertinimo patikrinimas atskleidė daug opių problemų maitinimo paslaugų teikimo organizavimo, apmokėjimo, kontrolės bei priežiūros srityse. Nėra patvirtinto vieningo ar pavyzdinio maitinimo paslaugų teikimo mokyklose ir ikimokyklinėse įstaigose tvarkos aprašo, nenustatytos mokyklų ir ikimokyklinių įstaigų darbuotojų maitinimo taisyklės. Visos mokyklos pačios teikia moksleivių maitinimo paslaugas, tačiau mokyklų nuostatuose nėra nustatyta vadovų, pavaduotojų funkcijų, atsakomybės organizuojant moksleivių maitinimą bei maisto produktų pirkimą. Dalis mokinių ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtinių maitinimo priežiūros funkcijų pavestos vykdyti Visuomenės sveikatos biurui ir biudžetinei įstaigai „Paslauga“. Vis dar didelės dalies įstaigų virtuvės įranga pasenusi, išlaidos virtuvės įrengimų remontui 2007 metais, palyginti su 2006 metais, išaugo du kartus. Negalėjome įvertinti faktinių su valgyklų/virtuvių veikla susijusių komunalinių išlaidų dėl elektros energijos ir vandens apskaitos prietaisų šiuose padaliniuose nebuvimo. Savivaldybės administracijai rekomenduota Švietimo skyriui priskirti maitinimo organizavimo ir detalizuoti kontrolės bei priežiūros funkcijas, mokyklų nuostatuose numatyti maitinimo vykdymo, priežiūros funkcijas ir

atsakomybę, peržiūrėti mokyklų valgyklų produkcijos pabrangimo dydį, kad už mokesčių teikiamos viešosios paslaugos būtų ekonomiškai racionalios, o mokestis už jas padengtų paslaugų teikimo bei kitas su jomis susijusias teikėjo išlaidas ir kt.

- Atliekant gautų labdaros ir paramos lėšų panaudojimo savivaldybės ikimokyklinėse ir kultūros biudžetinėse įstaigose patikrinimą, buvo nustatyta, kad, keičiantis Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymui bei Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymais patvirtintoms Paramos teikėjų ir paramos gavėjų ataskaitų pateikimo tvarkoms ir terminams, Savivaldybės patvirtintos tvarkos nebeatitinka aukštesnę juridinę galią turinčių dokumentų. Tikrintos biudžetinės įstaigos neteikė Savivaldybės administracijai ataskaitų apie gautą paramą ir jos panaudojimą. Patikrinimo metu buvo nustatyta paramos lėšų apskaitos reikalavimų neatitikimų ir kitų paramos panaudojimo trūkumų.
- Šiaulių miesto želdinių apsaugos taisyklėse, patvirtintose Savivaldybės tarybos 2006 m. birželio 29 d. sprendimu Nr. T-211, neįrašyta nuostata, kad Savivaldybės institucija, atsižvelgusi į želdinių ekologinę, estetinę, kultūrinę ir kraštovaizdžio formavimo reikšmę, gali priimti sprendimus dėl didesnių želdinių vertės įkainių nustatymo kaip tai numatyta aplinkos ministro 2001 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. 274 (2003 m. gruodžio 19 d. įsakymo Nr. 673 redakcija) patvirtintos Saugotinių želdinių, augančių ne miško žemėje, apsaugos, priežiūros, tvarkymo ir nuostolių juos sunaikinus, sužalojus atlyginimo tvarkos 19 punkte, neregamentuotas nuostolių atlyginimas, jeigu neteisėtai sunaikinami ar sužalojami želdiniai. Nuo 2008 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujam Lietuvos Respublikos želdinių įstatymui, atsirado ir naujos funkcijos, didėjo darbų mastai, susiję su želdynų ir želdinių apsauga, tvarkymu, kūrimu, veisimu, todėl būtina peržiūrėti ir patikslinti Aplinkos skyriaus nuostatų uždavinius bei funkcijas ir vyriausiojo specialisto (*miesto sodininko*) pareigybės aprašyme priskirtas vykdyti funkcijas. Sudarant ir vykdančias paslaugų pirkimo sutartis, pažeistos Viešųjų pirkimų 18 straipsnio 3 dalies, 6 dalies 11 punkto nuostatos. Rengiant paslaugos pirkimui konkurso sąlygas neįvertintos pirkimo ypatybės, nesivadovauta Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodika. Vykdančias pirkimus, už sutarčių sudarymą atsakingas specialistas nedalyvauja komisijos posėdžiuose.

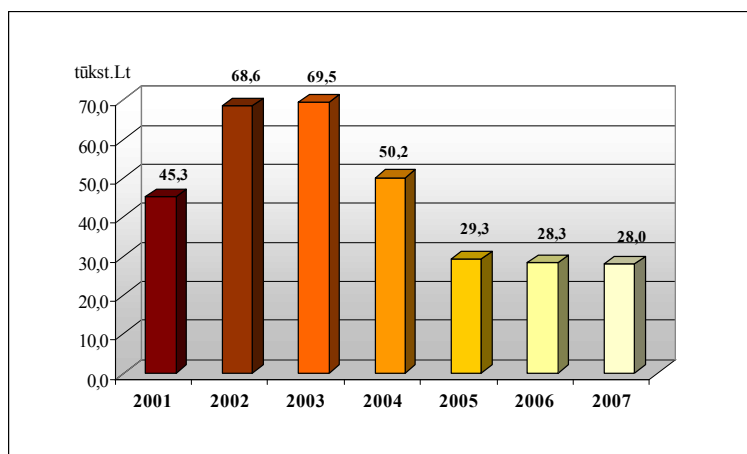
Jau metų pradžioje išryškėjo savivaldybės biudžeto pajamų atsilikimo nuo patvirtinto plano tendencija ir dėl to, kaip žinome, 2008 m. biudžeto pajamų planas įvykdytas 94,2 proc., arba buvo negauta 16 mln. litų. Numatydama rimtus sunkumus finansuojant savivaldybės biudžeto planines

išlaidas, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba atliko penkiais biudžeto ir pajamų patikrinimais daugiau nei buvo numatyta plane. Jų metu buvo nustatyti įvairūs neatitikimai ir pažeidimai, biudžeto pajamų valdymo, bendradarbiavimo su valstybės institucijomis ir kt. trūkumai.

- Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto pajamų iš nekilnojamojo turto mokesčio vykdymo patikrinimas atskleidė, kad biudžeto pajamų planavimas pagal ankstesniais metais deklaruotą nekilnojamojo turto mokestinę vertę ir gautas pajamas nėra pakankamai tikslus, yra rizika, kad atsiranda sąlygos neteisingai deklaruoti arba nedeklaruoti ir nemokėti nekilnojamojo turto mokesčio. Savivaldybės administracija nekaupė ir neanalizavo visų reikalingų duomenų apie bankrutuojančias įmones ir naujų nekilnojamojo turto objektų atsiradimą Šiaulių miesto savivaldybės teritorijoje. Savivaldybės administracijos direktorius ne visiškai pasinaudojo Vietos savivaldos įstatymo suteikta teise iš valstybinio administravimo subjektų gauti visą reikalingą informaciją. Buvo rekomenduota organizuoti biudžeto pajamų iš nekilnojamojo turto mokesčio vykdymo sistemą, kuri leistų planuoti, sistemingai analizuoti, priimti atitinkamus sprendimus, numatyti informacijos gavimo iš kitų valstybinio administravimo subjektų (VMI, VĮ Registrų centro, kt.) procedūras, nustatyti reikalingų duomenų sąrašą, gavimo terminus, paskirti atsakingus vykdytojus ir kt., tarpusavio bendradarbiavimo pagrindu kreiptis į Šiaulių apskrities valstybinę mokesčių inspekciją inicijuojant nekilnojamojo turto mokestinius patikrinimus, siekiant išsiaiškinti mokesčio nemokančius subjektus.
- Įmokų už išlaikymą socialinės apsaugos įstaigose 2008 m. I ketvirčio vykdymo patikrinimas parodė, kad ne visos savivaldybės socialinės apsaugos biudžetinės įstaigos laiku perveda surinktas įmokas savivaldybės biudžetui, kai kurios iš jų nesugeba įsisavinti per biudžetinius metus gautų lėšų. Šis faktas kelia abejonių dėl paslaugų kainos pagrįstumo.
- Pajamų už patalpų nuomą (automobilių stovėjimo aikštelių ir biudžetinių įstaigų pajamos už nuomą) patikrinimas atskleidė tiek pajamų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą apskaitoje, tiek sutarčių su nuomininkais pasirašymo bei pratęsimo trūkumus. Įstaigos, išnuomojusios ilgalaikį turtą, gauna pajamas už šildymo, elektros energijos ir kitas nuomininkui suteiktas paslaugas, kurias kai kurios įstaigos kartu su nuompinigiomis perveda į biudžetą ir gavusios finansavimą, išleidžia įstaigos reikmėms, kitos atstato panaudotus biudžeto asignavimus už šildymo, elektros energijos ir kitas nuomininkui suteiktas paslaugas. Kai kurios įstaigos, sudarydamos nuomos sutartis, nesivadovavo patvirtintomis tipinėmis nuomos sutartimis: nenurodė konkrečių mokesčių, kokius mokės nuomininkas ir kaip jie bus apskaičiuojami, neėmė kai kurių mokesčių (pvz., už patalpų šildymą), neskaičiavo delspinigių už ne laiku sumokėtą

nuomos mokestį. Savivaldybė nenustatė, kaip turi būti panaudojami nuompinigiai gauti už savivaldybės išnuomojamą (nuomojamą) ilgalaikį materialųjį turtą (automobilių saugojimo aikštelių pajamos).

- Atlikto Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto 2008 metų įvykdymo ataskaitos eilutės 1.1.4.7.2.2. „Vietinės rinkliavos“ (už automobilių statymą ir leidimo išdavimą teikti paslaugas lauko užėigose viešosiose vietose) vykdymo teisėtumo patikrinimo metu nustatyta, kad Savivaldybės tarybos 2005 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T-162 patvirtintos Vasaros lauko užėigų statymo (įrengimo) ir naudojimo taisyklės nebuvo patikslintos netekus galios Savivaldybės tarybos 2003 m. rugsėjo 11 d. sprendimu Nr. T-851 patvirtintoms Prekybos Šiaulių miesto viešosiose vietose taisyklėms. Vasaros lauko užėigų statymo (įrengimo) ir naudojimo taisyklėse nėra konkrečiai apibrėžta atsakomybė už savavališkus lauko užėigos įrengimo darbus sugadinant ar suniokojant savivaldybės turtą. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu nepatvirtintas papildomas sąrašas dėl vasaros lauko užėigų viešosiose vietose. Atkreiptas dėmesys į vietinės rinkliavos už leidimus teikti lauko kavinių paslaugas mažėjimą (7 pav.).

7 pav. Vietinės rinkliavos pajamų už leidimo išdavimą prekiauti ar teikti paslaugas Šiaulių miesto viešosiose vietose surinkimas

Vietinės rinkliavos už naudojamąsi mokomomis vietomis automobiliams statyti Šiaulių mieste patikrinimo rezultatai parodė, kad apie 70 procentų vietinės rinkliavos už automobilių statymą mokomose vietose nesurenkama į savivaldybės biudžetą. Paslaugas teikėjas UAB „Eismas“ neužtikrina efektyvaus rinkliavos surinkimo ir jos mokėjimo kontrolės. Ne visais atvejais policijos pareigūnai kartu su Savivaldybės įgaliotais asmenimis (UAB „Eismas“) naudojami teise užblokuoti transporto priemonės važiuoklę specialiu įtaisu, kaip tai reglamentuoja Administracinių teisės pažeidimų kodekso 269 straipsnis.

Pastebėjus, kad Savivaldybės 2008 metų planuotos biudžeto pajamos nesurenkamos (2008 m. spalio 31 d. nesurinkta 8934,9 tūkst. Lt.), buvo atliktas Šiaulių miesto savivaldybės 2008 m. rugsėjo 30 d. kreditinio išskolinimo patikrinimas. Jo metu nustatyta, kad augant Savivaldybės skoloms (Savivaldybės kreditinis išskolinimas pagal Debetinio ir kreditinio išskolinimo 2008 m. rugsėjo 30 d. ataskaitą sudarė 70767,8 tūkst. Lt ir palyginti su 2007 metų pabaiga bendra Savivaldybės skola išaugo 23164,9 tūkst. Lt arba 48,66 proc.) nesiimta tinkamų priemonių situacijai valdyti:

- Tvirtinant 2008 metų programų sąmatas buvo ne visai laikytasi 2008 metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalies nurodymo „biudžetinių įstaigų vadovams ir savivaldybėms išanalizuoti išskolinimų priežastis, imtis priemonių išskolinimams sumažinti ir sudarant bei tvirtinant 2008 metų išlaidų sąmatas numatyti reikiamus asignavimus 2008 m. sausio 1 d. esantiems išskolinimams už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes padengti“.
- Galiojusių Šiaulių miesto savivaldybės programų, kurių asignavimų valdytojas yra Savivaldybės administracijos direktorius, finansų kontrolės taisyklių, patvirtintų Savivaldybės administracijos direktoriaus 2007 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. A-727, nuostatos neatitiko Biudžeto sandaros įstatymo 7 straipsnio 1 punkto nuostatų, numatančių programų vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų.
- Nevykdant biudžeto pajamų plano ir esant kreditiniam išskolinimui, nevykdyti Savivaldybės tarybos 2006 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-67 patvirtinto Savivaldybės biudžeto asignavimų administravimo, biudžeto vykdymo ir atskaitomybės tvarkos aprašo 10 („...asignavimų valdytojai turi užtikrinti, kad praėjusių metų išskolinimai pagal jų priimtus įsipareigojimus būtų numatyti padengti planuojamais metais...“), 43 („Jeigu numatoma, kad savivaldybės biudžeto pajamų planas iki metų pabaigos nebus įvykdytas, Finansų skyrius ne anksčiau kaip III ketvirtį rengia Savivaldybės tarybos sprendimo projektą dėl biudžeto pakeitimo.“) ir 44 („Jeigu savivaldybės biudžete susidaro kreditorinis išskolinimas, ilgesnis negu 45 dienos ir tęsiasi ne mažiau kaip šešis mėnesius, Finansų skyrius rengia Savivaldybės išskolinimų padengimo grafiką, kurį tvirtina Savivaldybės taryba.“) punktų reikalavimai.
- Savivaldybės biudžetas sudarytas ir patvirtintas vadovaujantis programiniu principu, tačiau įgyvendinamų Šiaulių miesto savivaldybės strateginio veiklos plano programų ataskaitos, svarbios programų įgyvendinimo analizei bei tolesniam planavimui, nėra sudaromos.
- Kyla abejonių dėl Miesto infrastruktūros objektų priežiūros, modernizavimo ir plėtros programos Debetinio ir kreditinio išskolinimo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje kreditorinio

įsiskolinimo atvaizdavimo teisingumo. Galiojusių Savivaldybės finansų kontrolės taisyklių 11 punkte, pažeidžiant Buhalterinės apskaitos įstatymo 12 straipsnio 4 dalį („Apskaitos registruose ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenys užregistruojami ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio dieną arba iškart po to, kai yra galimybė tai padaryti“) ir Biudžeto sandaros 5 straipsnio 1 dalies 6 punktą („užtikrinti finansinių ir statistinių ataskaitų teisingumą ir pateikimą laiku“), numatyta, kad apmokėjimui į Apskaitos skyrių sąskaitos perduodamos tik gavus finansavimo lėšas. Todėl tikėtina, kad ir 2007 metų pabaigoje, ir 2008 metais gali būti sąskaitų, kurios nepateiktos įtraukti į apskaitą.

- Pažeidžiant Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2006 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T-67 patvirtinto Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto asignavimų administravimo, biudžeto vykdymo ir atskaitomybės tvarkos aprašo 23 punktą Miesto infrastruktūros objektų priežiūros, modernizavimo ir plėtros programos išlaidoms pagal valstybės funkcijų kodą 5.1.1.1 per 2008 metų tris ketvirčius buvo pervesta 992,6 tūkst. Lt daugiau asignavimų nei patvirtinta visiems 2008 metams.
- Savivaldybės administracijos direktoriaus pasirašomos sutartys, kuriose numatytas atidėtas atsiskaitymo terminas sudarant grafikus keleriems metams į priekį, taip pat yra savotiška kreditavimo forma. Todėl mokėjimo grafikas tik sumažina delspinigių skaičiavimo tikimybę bei galimą jų sumą, bet nemažina ateinančių laikotarpių, kai jau bus atlikti darbai, Savivaldybės kreditinio įsiskolinimo.
- Savivaldybės privatizavimo fondo pajamų ir išlaidų 2008 m. lapkričio 1 d. apyskaitos duomenimis, Privatizavimo fondo pajamos sudarė tik 24 procentus planuotų pajamų, t.y. 1372 tūkst. Lt. Todėl buvo tikėtina, kad negautų Privatizavimo fondo pajamų suma 4315,3 tūkst. Lt 2008 metų pabaigoje taps kreditiniu įsiskolinimu įvairiems tiekėjams.
- Savivaldybė nebuvo grąžinusi 6 mln. Lt trumpalaikės paskolos, kurios grąžinimo terminas pagal 2008 m. birželio 11 d. Paskolos sutartį Nr. 14, pasirašytą su Finansų ministerija, – 2008 m. spalio 31 d. Sutartis nepakeista.
- 2008 m. spalio 31 d. Šiaulių miesto savivaldybė nebuvo grąžinusi valstybės biudžetui 16,4 mln. Lt bendrosios dotacijos kompensacijos. Pagal 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 6 punktą Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi teisę „paimti į valstybės biudžetą iš savivaldybių biudžetų priklausančias pervesti, bet nepervestas valstybės biudžetui bendrosios dotacijos kompensacijas“.

Kadangi atliktas Šiaulių miesto savivaldybės 2008 m. rugsėjo 30 d. kreditinio išsiskolinimo patikrinimas parodė nemažai trūkumų Savivaldybės administracijos biudžeto vykdymo, reglamentavimo ir kontrolės srityse, 2008 metų pabaigoje buvo atliktas patikrinimas, kurio tikslas – įvertinti Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto pajamų vykdymo, savivaldybės biudžeto asignavimų administravimo funkcijų valdymą. Patikrinimo metu nustatyti dalykai patvirtino ir apibendrino anksčiau atliktų teminių biudžeto pajamų bei skolų patikrinimų metu nustatytus dalykus:

- Biudžeto pajamų vykdymo valdymo ir apskaitos, išlaidų kontrolės ir atsiskaitymo nepakankamą reglamentavimą bei vykdymą, kai Savivaldybės administracijos atitinkami skyriai ir darbuotojai ne visiškai vykdo jiems pavestas funkcijas.
- Poreikį atskirti savivaldybės biudžeto planavimo, programų finansavimo bei asignavimų naudojimo valdymo ir apskaitos funkcijas.

3. REKOMENDACIJŲ IR PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS BEI PROBLEMOS

Visų Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos atliktų auditų, patikrinimų tikslas buvo padėti Savivaldybės administracijai, jos administruojamiems subjektams ir kontroliuojamoms įmonėms optimizuoti biudžetų formavimo procedūras, sutvarkyti vidaus kontrolės sistemą, pagerinti finansinės atskaitomybės sudarymą, tinkamai sureglamentuoti Savivaldybės administracijos ir jos padalinių funkcijas ir užtikrinti jų vykdymo atskaitomybę bei atsakomybę. Tiriant Tarnybos atliktų auditų bei patikrinimų poveikį, buvo nuolatos vykdoma teiktų rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną: renkama informacija kaip operatyviai ir efektyviai šalinami nurodyti trūkumai, ar tinkama audito metu pasiūlytų ir audito subjektų paruoštų ar pakoreguotų veiklą bei kontrolę reglamentuojančių norminių dokumentų kokybė, ar tinkamai taisomi kiti nurodyti neatitikimai. Atliktų auditų bei patikrinimų rekomendacijų pagrindu buvo parengta, pakoreguota ir patvirtinta nemažai teisės aktų, reglamentuojančių Savivaldybės ir administruojamų bei kontroliuojamų subjektų veiklą, pvz.:

1. Savivaldybės tarybos 2008 m. rugpjūčio 21 d. sprendimu Nr. T-267 patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašas, o Savivaldybės tarybos 2008 m. rugpjūčio 21 d. sprendimu Nr. T-266 patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ar patikėjimo teise valdomo materialiojo turto nuomos tvarkos aprašas.
2. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2008 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. A-1287 patvirtintos Šiaulių miesto savivaldybės administracijos finansų kontrolės taisyklės.

3. Savivaldybės tarybos 2008 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr. T-407 patvirtintas Ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo tvarkos aprašas ir atnaujintas Šiaulių miesto savivaldybės biudžetinių įstaigų ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvų sąrašas.
4. Savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 26 d. sprendimais T-216 - Nr. T-221 bei 2008 m. rugsėjo 25 d. sprendimu Nr. T-299 patvirtinti viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų naujos redakcijos įstatai.
5. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2008 m. vasario 4 d. įsakymu Nr. A-164 buvo sudaryta darbo grupė dėl žemės nuomos mokesčio už valstybinę žemę tarifų bei Nuomos mokesčio už valstybinę žemę ir valstybinio vidaus vandenių fondo vandens telkinius nustatymo, administravimo ir mokėjimo taisyklių peržiūrėjimo.
6. Patikslintas ir Savivaldybės tarybos 2008 m. spalio 23 d. sprendimu Nr. T-325 patvirtintas Mokinių nemokamo maitinimo tvarkos aprašas.
7. Atsižvelgiant į teisės aktus, taisoma biudžetinių įstaigų vidaus kontrolės sistema, koreguojama apskaitos politika, taisomi kiti trūkumai.

Pastebėtina, kad Savivaldybės administracija ir įstaigos turėtų sparčiau ir atsakingiau įgyvendinti joms nurodytus veiklos, kontrolės, apskaitos bei turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo trūkumus, tačiau vis tik su didesnėmis problemomis įgyvendinant auditų metų teiktas rekomendacijas susiduriama Savivaldybės administracijoje, pvz.:

1. Buvo rekomenduota organizuoti biudžeto pajamų iš nekilnojamojo turto mokesčio vykdymo sistemą, kuri leistų planuoti, sistemingai analizuoti, priimti atitinkamus sprendimus, tačiau Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto pajamų vykdymo vidaus kontrolės tvarkos aprašas, patvirtintas Savivaldybės administracijos direktoriaus 2008 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. A-1521, nenumato konkrečios ir aiškios savivaldybės biudžeto pajamų administravimo, t. sk. ir mokesčių surinkimo koordinavimo, tvarkos: tvarkos apraše numatytas tik biudžeto pajamų plano tvirtinimas, bet ne jo sudarymas ir jo rengimo tvarka, biudžeto pajamų analizė pateikiama Finansų skyriaus vedėjui (14 p.), tačiau analizės pateikimas Savivaldybės administracijos vadovams ar Savivaldybės tarybai nenumatytas ir pan.
2. Patikrinimų metu ne kartą buvo pastebėta, kad nėra pakankamai valdoma informacija apie padėtį Šiaulių mieste prognozuojant biudžeto pajamas, vertinant vykdymo tendencijas, todėl buvo rekomenduota dėl periodiško duomenų gavimo tarpusavio bendradarbiavimo pagrindu kreiptis į Šiaulių apskrities valstybinę mokesčių inspekciją, inicijuojant nekilnojamojo turto ir

kitų pajamų mokestinius patikrinimus, siekiant išsiaiškinti mokesčio nemokančius subjektus. Tačiau iki šiol diskutuojama, kad Savivaldybės administracija neturi teisės pavesti Mokesčių inspekcijai atlikti nekilnojamojo turto mokestinius patikrinimus, nors Vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnio 8 dalies 2 punkte numatyta, kad savivaldybės administracijos direktorius, įgyvendindamas įstatymus, Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimus, gali kreiptis į valstybinio administravimo subjektus. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnis reglamentuoja principus, kuriais savo veikloje vadovaujasi viešojo administravimo subjektai. Vienas iš šių principų (3 str. 5 d.) - tarnybinio bendradarbiavimo, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektai, rengdami administracinius sprendimus, prireikus teikia vienas kitam reikalingą informacinę ir kitokią pagalbą.

3. Siekdami užtikrinti geresnį biudžeto programų vykdymą, siūlėme patvirtinti papildomas informatyvias Šiaulių miesto savivaldybės strateginio veiklos plano programų ataskaitų formas, leidžiančias įvertinti programos įgyvendinimo būklę, ir jų sudarymo bei pateikimo tvarką. Į šį siūlymą neatsižvelgta motyvuojant jau priimtais dokumentais, nors Savivaldybės tarybos 2008 m. rugsėjo 25 d. sprendimu Nr. T-295 patvirtintos Šiaulių miesto savivaldybės veiklos strateginio planavimo tvarkos 26 punkte nenumatyta, kokias ataskaitas Ekonomikos skyriui turi pateikti programų vykdytojai, tvarkoje trūksta sąsajos su einamųjų metų biudžetu ir jo vykdymu. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2008 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. A-926 patvirtintos programų ataskaitos formos nėra išsamios, pvz. formoje „Tikslų, uždavinių, uždavinių vertinimo kriterijų, priemonių ir priemonių išlaidų suvestinė“ parodomi tik Savivaldybės tarybos patvirtinti asignavimai, „n metų programos vykdymo ataskaitoje“ taip pat nurodomi tik planuoti ir faktiniai asignavimai, todėl patvirtintos ataskaitų formos neišsamios, jose neatsispindi faktinės išlaidos, įsiskolinimai.

4. 2008 m. gegužės mėnesį, atlikus Šiaulių miesto savivaldybės viešosioms įstaigoms pagal panaudą perduoto ir jų įsigyto turto bei Šiaulių miesto savivaldybės skirtų lėšų valdymo audita, buvo rekomenduota nustatyti tinkamas kontrolės procedūras, užtikrinančias šių įstaigų turto naudojimą teisės aktų nustatyta tvarka, tačiau informacija apie rekomendacijos įgyvendinimą dar nepateikta.

5. Dar neatsakyta, kokių konkrečių priemonių buvo imtasi, kad būtų užtikrinta tvarkinga mokamų stovėjimo aikštelių eksploatacija Šiaulių mieste; efektyviau surenkama vietinė rinkliava už automobilių stovėjimą mokamose aikštelėse; atnaujinti mokėjimo automatai.

6. Iki šiol nenumatytos išlaidų mažinimo priemonės, įgyvendinamos nevykdant Privatizavimo fondo pajamų plano, nepapildytos Privatizavimo fondo lėšų naudojimo ir apskaitos taisyklės, užtikrinant tikslesnį Privatizavimo fondo lėšų planavimą bei apskaitą, kaip rekomenduota 2008 m. lapkričio mėnesį pateiktoje Šiaulių miesto savivaldybės 2008 m. rugsėjo 30 d. Kreditinio įsiskolinimo patikrinimo pažymoje.

Siekdami sustiprinti rekomenduotų priemonių, padėsiančių audituojamiems subjektams teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdyti ir naudoti Savivaldybės bei patikėjimo teise valdomą valstybės turtą, vykdyti savivaldybės biudžetą ir naudoti kitus piniginius išteklius, įgyvendinimo veiksmingumą, 2009 metais daugiau dėmesio ir laiko skirsime poauditinei veiklai ir vertinsime, kaip įgyvendintos teiktos rekomendacijos. Siekdami geresnių rezultatų šioje srityje stiprinsime bendradarbiavimą su audituojamais subjektais ir su Kontrolės komitetu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu bei siekiant didinti Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos viešumą, Tarnybos interneto puslapyje 2009 metais bus skelbiamos atliekamų auditų ataskaitos ir išvados. Tikimės, kad veiklos viešumas padidins atliekamų auditų poveikį ir darys teigiamą įtaką rekomendacijų įgyvendinimui.

Atkreiptinas dėmesys, kad 2009-ieji visam viešajam sektoriui pereinamieji metai, kai reikia tinkamai pasiruošti viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 718. Kadangi pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nuostatas viešojo sektoriaus subjektai turės tvarkyti buhalterinę apskaitą ir sudaryti ataskaitas pagal apskaitos standartus ir bendrąjį sąskaitų planą nuo 2010 m. sausio 1 d. Tam, kad tinkamai pasiruoštų pokyčiams, subjektai turi parengti naują sąskaitų planą ir apskaitos politiką, numatyti būtinų automatizuoti ataskaitų ir dokumentų formas, atsižvelgdami į apskaitos standartų nuostatas. Finansų ministerija 2008 m. rugpjūčio 6 d. raštu Nr. (6.3-01)-6K-0809563 rekomendavo savivaldybėms pasirengti, pasitvirtinti ir savo interneto svetainėje paskelbti atitinkamą konsolidavimo (viešojo sektoriaus subjektų grupių konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms rengti) schemą, apimančią visus savo savivaldybės kontroliuojamus viešojo sektoriaus subjektus.

Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme savivaldybių kontrolės ir audito tarnyboms taip pat numatytas svarbus vaidmuo – savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų metinių ataskaitų rinkinių, taip pat metinių savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, metinių savivaldybės finansinių ataskaitų rinkinių auditas ir vertinimas. Be šių naujovių, 2009 metais Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba toliau dės pastangas skatindama biudžeto vykdymo valdymo

efektyvumą, atsiskaitymą už rezultatus, audituojamų subjektų vidaus kontrolės tobulinimą, Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto apskaitos, valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą bei ekonomiškumą, savivaldybės biudžeto ir kitų piniginių fondų naudojimo taupumą ir efektyvumą.

Savivaldybės kontrolierius

Arvydas Ušeckas

1 priedas

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLIERIAUS TARNYBOS ATLIKTŲ IR
ATLIEKAMŲ AUDITŲ, PATIKRINIMŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Audituojamo subjekto pavadinimas	Audito tipas	Audito atlikimo laikas
1.	Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto pajamų straipsnio „Nuomos mokestis už valstybinę žemę ir valstybinius vidaus vandenų telkinius" vertinimas	Ribotos apimties auditas	2007-10-31– 2007-12-21
2.	UAB „Šiaulių turgus“	Finansinis auditas	2007-06-07– 2008-05-05
3.	UAB „Pabalių turgus“	Finansinis auditas	2007-06-07– 2008-04-21
4.	UAB „Žiburio knygynas“	Finansinis auditas	2007-06-07– 2008-04-28
5.	UAB „Bendrabutis“	Finansinis auditas	2007-06-07– 2008-05-12
6.	Šiaulių miesto savivaldybės administracija, Miesto urbanistinės plėtros programa	Finansinis auditas	2007-06-14– 2008-05-30
7.	Šiaulių miesto savivaldybės administracija, Privatizavimo fondo lėšos ilgalaikio turto remontui ir rekonstrukcijai	Finansinis auditas	2007-06-27– 2008-05-13
8.	Šiaulių miesto savivaldybės administracija, Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos ilgalaikiam materialiajam turtui kurti ir įsigyti	Finansinis auditas	2007-06-27– 2008-05-15
9.	SĮ Šiaulių oro uostas	Finansinis auditas	2007-06-27– 2008-03-31
10.	Šiaulių Aukštabalio vidurinė mokykla	Finansinis auditas	2007-06-28– 2008-05-05
11.	Šiaulių Santarvės vidurinė mokykla	Finansinis auditas	2007-06-28– 2008-05-05
12.	Šiaulių Dainų vidurinė mokykla	Finansinis auditas	2007-06-28– 2008-05-05
13.	Šiaulių Sendoros pagrindinė mokykla	Finansinis auditas	2007-06-28– 2008-05-05
14.	Šiaulių Ragainės pagrindinė mokykla	Finansinis auditas	2007-06-28– 2008-05-05
15.	Šiaulių Medelyno pagrindinė mokykla	Finansinis auditas	2007-06-28– 2008-05-05
16.	Šiaulių Stasio Šalkauskio vidurinė mokykla	Finansinis	2007-06-28–

		auditas	2008-05-05
17.	Šiaulių miesto savivaldybės administracija, vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą	Finansinis auditas	2007-06-29–2008-05-05
18.	BĮ sporto mokykla „Atžalynas“	Finansinis auditas	2007-07-10–2008-05-05
19.	BĮ sporto mokykla „Klevas“	Finansinis auditas	2007-07-10–2008-05-05
20.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Kūno kultūros ir sporto skyriaus Kūno kultūros ir sporto plėtros programa	Finansinis auditas	2007-09-19–2008-05-05
21.	Šiaulių miesto savivaldybės viešosioms sveikatos įstaigoms pagal panaudą perduoto ir jų įsigyto turto bei Šiaulių miesto savivaldybės skirtų lėšų valdymas	Veiklos auditas	2007-11-21–2008-05-09
22.	Šiaulių miesto savivaldybės ikimokyklinėse ir kultūros biudžetinėse įstaigose 2007 metais gautų labdaros, paramos lėšų panaudojimo vertinimas	Patikrinimas	2007-12-12–2008-02-01
23.	Šiaulių miesto želdinių apsaugos taisyklių vykdymo vertinimas	Patikrinimas	2007-12-12–2008-02-01
24.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus kuruojamų švietimo ir ugdymo įstaigų maitinimo teisėtumo vertinimas	Patikrinimas	2008-03-21–2008-04-22
25.	Išvada dėl Šiaulių miesto savivaldybės trumpalaikės 6 mln. Lt paskolos ėmimo	Išvados rengimas	2008-04-10–2008-04-17
26.	Išvada dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybai teikiamos tvirtinti metinės 2007 m. biudžeto įvykdymo ataskaitos, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo	Išvados rengimas	2008-05-26–2008-06-12
27.	Šiaulių miesto savivaldybės 2008 m. 3 mėnesių įvykdymo ataskaitos 1.4.2.1.5.2 „Įmokų už išlaikymą socialinės apsaugos įstaigose“ vykdymo teisėtumo vertinimas	Patikrinimas	2008-05-26–2008-06-26
28.	Šiaulių miesto savivaldybės 2008 m. įvykdymo ataskaitos 1.1.4.7.2.2 „Vietinės rinkliavos“ (už automobilių statymą ir leidimo išdavimą teikti paslaugas lauko kavinėje) vykdymo teisėtumo vertinimas	Patikrinimas	2008-05-26–2008-06-26
29.	Šiaulių miesto savivaldybės 2008 m. 3 mėnesių įvykdymo ataskaitos 1.4.2.1.2. „Pajamų už patalpų nuomą“ vykdymo teisėtumo vertinimas	Patikrinimas	2008-05-26–2008-06-20
30.	Išvada dėl 2007 m. ataskaitos apie savivaldybei nuosavybės teise priklausantį turtą bei patikėjimo teise valdomą valstybės turtą, teikiamą Šiaulių miesto savivaldybės tarybai.	Išvados rengimas	2008-06-09–2008-07-08
31.	Išvada dėl Šiaulių miesto savivaldybės ilgalaikės 5 mln. Lt paskolos ėmimo	Išvados rengimas	2008-06-10–2008-06-11
32.	BĮ sporto mokykla „Dubysa“	Finansinis	2008-06-16–

		auditas	2009-05-05
33.	BĮ Lengvosios atletikos mokykla	Finansinis auditas	2008-06-16–2009-05-05
34.	BĮ „Šiaulių futbolo akademija“	Finansinis auditas	2008-06-16–2009-05-05
35.	SĮ Šiaulių oro uostas	Finansinis auditas	2008-06-16–2009-03-31
36.	Šiaulių Jono Laužiko specialioji mokykla	Finansinis auditas	2008-06-25–2009-05-05
37.	Šiaulių Simono Daukanto vidurinė mokykla	Finansinis auditas	2008-06-25–2009-05-05
38.	Šiaulių Salduvės pagrindinė mokykla	Finansinis auditas	2008-06-25–2009-05-05
39.	Šiaulių Vinco Kudirkos pagrindinė mokykla	Finansinis auditas	2008-06-25–2009-05-05
40.	Šiaulių miesto savivaldybės dienos socialinės globos centras „Godą“	Finansinis auditas	2008-07-09–2009-05-05
41.	Šiaulių miesto savivaldybės globos namai	Finansinis auditas	2008-07-09–2009-05-05
42.	Šiaulių miesto savivaldybės nakvynės namai	Finansinis auditas	2008-07-09–2009-05-05
43.	Šiaulių Petro Avižonio regos centras	Finansinis auditas	2008-07-02–2009-05-05
44.	Šiaulių sanatorinis lopšelis-darželis „Pušėlė“	Finansinis auditas	2008-07-02–2009-05-05
45.	Šiaulių lopšelis-darželis „Gluosnis“	Finansinis auditas	2008-07-02–2009-05-05
46.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos vykdomo Savivaldybės kontroliuojamų bendrovių valdymo vertinimas	Veiklos auditas	2008-07-31–2009-05-01
47.	Šiaulių miesto savivaldybės pajamų iš nekilnojamojo turto mokesčio vykdymo vertinimas	Patikrinimas	2008-09-11–2008-10-15
48.	Šiaulių miesto savivaldybės biudžetinė įstaiga Šiaulių miesto kultūros centras	Išankstinis tyrimas(veiklos audito)	2008-10-08–2008-12-31
49.	Šiaulių miesto savivaldybės 9,5 mln. Lt paskolos ėmimo vertinimas	Išvados rengimas	2008-10-08–2008-10-16
50.	Šiaulių miesto savivaldybės 2008 m. rugsėjo 30 d. kreditinio įsiskolinimo vertinimas	Patikrinimas	2008-10-30–2008-11-14
51.	Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto vykdomo savivaldybės	Patikrinimas	2008-11-28–

	biudžeto asignavimų administravimo funkcijų valdymo vertinimas		2008-12-24
52.	Viešoji įstaiga Rėkyvos ambulatorija	Patikrinimas	2008-12-01– 2009-01-30
53.	Viešoji įstaiga Šiaulių reabilitacijos centras	Patikrinimas	2008-12-01– 2009-01-30